

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор, професор

О.В. Куклін
2020 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»**

**на навчання для здобуття
освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра
на базі повної загальної середньої освіти за спеціальностями:**

- 022 «Дизайн»
- 051 «Економіка»
- 071 «Облік і оподаткування»
- 075 «Маркетинг»
- 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- 121 «Інженерія програмного забезпечення»
- 123 «Комп'ютерна інженерія»

РОЗГЛЯНУТО

та рекомендовано на засіданні
циклової комісії української мови
та літератури
(протокол № 10 від 06.02.2020 р.)

Черкаси – 2020

Українська мова та література: програма вступного випробування з навчальної дисципліни / Розробник: Красюк В.Л.; Черкаський державний бізнес-коледж. – Черкаси, 2020. – с.

Розробник:

В.Л. Красюк, викладач вищої категорії, викладач-методист, голова предметної екзаменаційної комісії

*Затверджено на засіданні приймальної комісії
Черкаського державного бізнес-коледжу
(протокол № __ від «__» _____ 20__р.)*

© Черкаський державний
бізнес-коледж, 2020

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Перелік тем, що виносяться на вступне випробування та вимоги до рівня підготовки з української мови та літератури	5 - 22
3. Структура екзаменаційної роботи	
4. Критерії оцінювання завдань вступного випробування	23 - 24
5. Таблиця переведення тестових балів у рейтингову шкалу 100 – 200 балів	
6. Зразок екзаменаційної роботи	25 - 34
7. Рекомендована література	35

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з української мови та літератури на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста в Черкаському державному бізнес-коледжі складається з пояснювальної записки, переліку тем, що виносяться на вступні випробування, вимог до рівня підготовки, критеріїв оцінювання та списку рекомендованої літератури.

Програма окреслює обсяг знань і вмінь з української мови та літератури за програмою підготовки учнів на базі повної загальної середньої освіти.

Зміст тестових завдань вступного випробування відповідає вимогам програми підготовки та проведення ЗНО.

Під час проведення вступного випробування з української мови абітурієнти повинні дотримуватись таких вимог:

- зберігати тишу;
- працювати самостійно;
- не користуватися довідниковими матеріалами (навчальними посібниками, довідниками, електронними записними книжками, а також будь-якими іншими засобами);
- не розмовляти з іншими абітурієнтами, які екзаменуються;
- не здійснювати допомогу у виконанні завдань іншим абітурієнтам, які екзаменуються;
- не користуватися засобами оперативного (мобільного) зв'язку;
- не покидати меж території, яка встановлена приймальною комісією для проведення вступного випробування.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОНЕТИКИ, ЛЕКСИКИ, ОРФОГРАФІЇ. ВЖИВАННЯ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ. ЗМІНИ ПРИГОЛОСНИХ ПРИ СЛОВОТВОРЕННІ. СПРОЩЕННЯ В ГРУПАХ ПРИГОЛОСНИХ

Зміст навчального матеріалу:

1. Уживання великої літери в уособлених назвах.
2. Велика літера в адміністративно-територіальних, політичних назвах.
3. Велика літера в географічних та астрономічних назвах.
4. Велика літера в історичних назвах. Велика літера у складноскорочених назвах.
5. Перенос частин слова.
6. Уподібнення приголосних за місцем творення.
7. Спрощення в групах приголосних.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів **Абітурієнт повинен**

• **Знати:**

- загальні правила правопису української мови;
- правила вживання великої літери в уособлених назвах, в адміністративно-територіальних, політичних назвах, в географічних та астрономічних назвах, в історичних назвах, у складноскорочених назвах.;
- правила переносу частин слова;
- знати правила уподібнення приголосних за місцем творення;
- знати правила спрощення в групах приголосних;
- що вивчають фонетика і орфоепія, графіка і орфографія.

• **Уміти:**

- ділити слово правильно на склади;

- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила;
- правильно писати слова за вивченими орфограмами.

ТЕМА 2. ПРАВИЛА ВЖИВАННЯ АПОСТРОФА ТА М'ЯКОГО ЗНАКА

Зміст навчального матеріалу

1. Уживання м'якого знака.
2. Уживання апострофа.
3. М'який знак і апостроф в іншомовних словах.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- як передається м'якість приголосних на письмі;
- правила вживання на письмі м'якого знака;
- складні випадки вживання м'якого знака;
- складні випадки вживання апострофа;
- правила вживання апострофа у словах іншомовного походження;
- правила вживання м'якого знака у словах іншомовного походження.

• Уміти:

- знаходити вивчені орфограми в словах;
- обґрунтовувати вивчені орфограми за допомогою правил;
- правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки.

ТЕМА 3. ПРАВОПИС НЕНАГОЛОШЕНИХ ГОЛОСНИХ. ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ І СУФІКСІВ

Зміст навчального матеріалу:

1. Чергування е з и.
2. Правопис ненаголошених е та и.
3. Ненаголошені е та и в префіксах.
4. Правопис і та и в основах іншомовних слів.
5. Передача російських власних назв українською мовою.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• **Знати:**

- ненаголошені голосні е, и, о в коренях слів;
- ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом;
- правила правопису префіксів;
- основні орфограми у префіксах.

• **Уміти:**

- визначати наголошені склади у слові;
- вимовляти звуки відповідно до орфоепічних норм;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- практично використовувати вивчені правила при написанні слів.

ТЕМА 4. ПРАВОПИС ПОДВОЄНИХ ПРИГОЛОСНИХ У СУФІКСАХ ПРИКМЕТНИКІВ, ПОХІДНИХ СЛОВАХ ТА В ЗАГАЛЬНИХ І ВЛАСНИХ НАЗВАХ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Подвоєння у суфіксах прикметників та похідних словах.
2. Подвоєння букв в іншомовних словах (загальні назви).

3. Подвоєння приголосних у словах іншомовного походження (власні назви).

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• **Знати:**

- правила подвоєння приголосних у суфіксах прикметників;
- подвоєння приголосних у словах іншомовного походження, у загальних назвах;
- подвоєння в географічних, особових та інших власних назвах.

• **Уміти:**

- практично використовувати вивчені правила;
- розрізняти правопис і значення слів;
- знати винятки, де не відбувається подвоєння у загальних назвах іншомовного походження;
- пояснити правопис -н-, і -нн- у прикметниках та похідних словах;
- наводити приклади написання;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 5. МОРФОЛОГІЯ І ПРАВОПИС. ТВОРЕННЯ І ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ, ПРИКМЕТНИКІВ ТА СКЛАДНИХ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Творення та правопис складних іменників.
2. Творення і правопис складних прикметників.
3. Правопис складних слів іншомовного походження.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- що вивчає морфологія;
- загальне значення іменника та прикметника;
- основні способи творення іменників;
- правопис складних іменників;
- основні способи творення прикметників;
- правопис складних прикметників;
- правопис складних слів іншомовного походження.

- **Уміти:**

- розпізнавати іменники та прикметники;
- правильно писати складні іменники та прикметники, знати винятки;
- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила;
- обґрунтовувати написання разом, окремо, через дефіс складних прикметників та іменників;
- писати складні слова іншомовного походження.

ТЕМА 6. ТВОРЕННЯ І ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ЧИСЛІВНИКІВ, ЗАЙМЕННИКІВ, ПРИСЛІВНИКІВ. НАПИСАННЯ ПРИСЛІВНИКІВ РАЗОМ, ОКРЕМО, ЧЕРЕЗ ДЕФІС

Основний зміст роботи

1. Правопис складних числівників і відчислівникових слів.
2. Правопис складних займенників.
3. Написання прислівників через дефіс.
4. Правопис прислівників разом та окремо.
5. Правопис прислівників та однозвучних сполучень.
6. Правопис складних прислівників, створених поєднанням прийменника з іменником.

7. Написання прислівникових сполук.
8. Інші орфограми прислівників.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- загальне значення числівника, займенника, прислівника, їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- правопис складних та складених числівників, займенників;
- написання разом, окремо, через дефіс прислівників.

- **Уміти:**

- розпізнавати числівники, займенники та прислівники, визначати їхні граматичні ознаки;
- правильно використовувати в мовленні;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила;
- правильно писати слова разом, окремо, через дефіс.

ТЕМА 7. СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ. ПРАВОПИС ПРИЙМЕННИКІВ, СПОЛУЧНИКІВ ТА ОДНОЗВУЧНИХ ПОЄДНАНЬ ІНШИХ ЧАСТИН МОВИ

Основний зміст роботи

1. Правопис прийменників разом, окремо, через дефіс.
2. Написання складних сполучників та однозвучних поєднань інших частин мови.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- граматичні ознаки прийменника, сполучника;

- поділ сполучників на сполучники сурядності та підрядності, їх види;
 - написання прийменників разом, окремо, через дефіс;
 - написання сполучників разом і окремо.
- **Уміти:**
 - розпізнавати прийменники, правильно використовувати їх у мовленні;
 - розпізнавати сполучники правильно використовувати їх у мовленні;
 - знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
 - правильно писати прийменники та сполучники, знаходити і виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 8. НАПИСАННЯ ЧАСТОК З РІЗНИМИ ЧАСТИНАМИ МОВИ. ПРАВОПИС ВИГУКІВ

Основний зміст роботи

1. Написання часток разом, окремо, через дефіс.
2. Правопис частки не з різними частинами мови.
3. Правопис частки ні з різними частинами мови.
4. Правопис вигуків.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів **Абітурієнт повинен**

- **Знати**
 - частку як службову частину мови;
 - розряди часток за значенням;
 - написання часток разом, окремо, через дефіс;
 - граматичні ознаки вигуку;
 - вивчені правила правопису.

- **Уміти:**
 - розпізнавати частки та вигуки;
 - правильно використовувати їх у мовленні;
 - знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою орфографічних правил;
 - правильно писати частки та вигуки;
 - знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 9. СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ. СЛОВСПОЛУЧЕННЯ. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ

Основний зміст роботи

1. Розділові знаки (загальна характеристика).
2. Інтонація і розділові знаки в реченні.
3. Розділові знаки в простому реченні.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен:

- **Знати**
 - загальні відомості про синтаксис та пунктуацію;
 - загальні відомості про види і будову словосполучення;
 - будову простого двоскладного та односкладного речення;
 - відомості про головні і другорядні члени речення;
 - розділові знаки у простому реченні;
 - вивчені пунктуаційні правила.
- **Уміти:**
 - визначати головне і залежне слова в словосполученні;
 - правильно будувати і використовувати в мовленні словосполучення і просте речення;
 - обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
 - правильно вживати тире в неповних реченнях та між підметом і присудком;

- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

Тема 10. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ. УЗАГАЛЬНЮЮЧІ СЛОВА ПРИ ОДНОРІДНИХ ЧЛЕНАХ РЕЧЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Однорідні члени речення.
2. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами.
3. Однорідні й неоднорідні означення.
4. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.
5. Кома між однорідними членами.
6. Двокрапка і тире при узагальнюючих словах у реченні з однорідними членами.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- відомості про однорідні члени речення;
- правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення;
- відомості про узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами;
- правила вживання розділових знаків при узагальнюючих словах.

• Уміти:

- знаходити однорідні члени речення (поширені і непоширені), різні ряди однорідних членів в одному реченні;
- знаходити узагальнюючі слова при однорідних членах;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення та узагальнюючих словах;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 11. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В РЕЧЕННЯХ З ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ЧЛЕНАМИ. ВСТАВНІ І ВСТАВЛЕНІ КОНСТРУКЦІЇ. ЗВЕРТАННЯ

Основний зміст роботи

1. Розділові знаки при відокремлених та уточнюючих членах речення.
2. Невідокремлені означення.
3. Розділові знаки при звертаннях, вставних словах і реченнях.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення;
- відомості про звертання та вставні слова;
- найчастіше вживані вставні слова і словосполучення;
- правила вживання розділових знаків при відокремлених та уточнюючих членах речення, звертаннях і вставних словах.

• Уміти:

- знаходити відокремлені та уточнюючі члени речення;
- знаходити звертання і вставні слова;
- правильно використовувати в мовленні і виразно читати речення з відокремленими та уточнюючими членами речення, звертаннями і вставними словами;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно вживати розділові знаки при звертаннях, вставних словах, відокремлених та уточнюючих членах речення;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 12. ПРЯМА МОВА, ЦИТАТИ ТА РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ НИХ

Основний зміст роботи

1. Пряма мова і розділові знаки при ній.
2. Пунктограми при діалозі.
3. Знаки пунктуації при цитатах.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- відомості про пряму і непряму мову як засоби передачі чужої мови;
- заміну прямої мови непрямою;
- будову речень з прямою та непрямою мовою, з цитатами;
- особливості діалогу;
- правила розстановки розділових знаків при прямій мові, цитаті, діалозі.

• Уміти:

- знаходити слова автора і пряму мову, речення з непрямою мовою;
- замінювати пряму мову непрямою;
- правильно використовувати в тексті пряму мову і цитати;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно ставити розділові знаки при прямій мові, цитатах, діалозі;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 13. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ У СКЛАДНОСУРЯДНИХ РЕЧЕННЯХ

Основний зміст роботи

1. Поняття про складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові та безсполучникові

2. Єднальні, протиставні, розділові сполучники в складносурядному реченні
3. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення
4. Розділові знаки в складносурядному реченні

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• **Знати:**

- відомості про складне речення;
- види складних речень;
- засоби зв'язку між простими реченнями в складному;
- сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення;
- правила розстановки розділових знаків між простими реченнями в складносурядному.

• **Уміти:**

- розрізняти складні речення різних типів;
- визначати їх структуру і засоби зв'язку між простими реченнями;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки між простими реченнями в складносурядному;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 14. СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ ТА ПУНКТОГРАМИ В НИХ

Основний зміст роботи

1. Види складнопідрядних речень.
2. Кома у складнопідрядних реченнях.
3. Інші пунктограми у складнопідрядних реченнях.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**
 - відомості про складнопідрядне речення;
 - види підрядних речень;
 - правило вживання розділових знаків між підрядним і головним реченням.
- **Уміти:**
 - розпізнавати складнопідрядні речення;
 - правильно ставити і пояснювати розділові знаки між підрядним і головним реченнями;
 - знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 15. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ У БЕЗСПОЛУЧНИКОВИХ РЕЧЕННЯХ

Основний зміст роботи

1. Кома в безсполучникових складних реченнях.
2. Інші розділові знаки в безсполучникових складних реченнях.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**
 - відомості про безсполучникове складне речення;
 - правила вживання розділових знаків між простими реченнями в безсполучниковому складному.
- **Уміти:**
 - знаходити безсполучникові складні речення і визначати в них смислові відношення між простими реченнями;
 - обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою пунктуаційних правил;
 - правильно ставити розділові знаки між простими реченнями в безсполучниковому складному;
 - знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Усна народна творчість

Зміст літературного матеріалу

Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових та родинно-побутових пісень.

Тематика, зміст, образи народних балад і дум.

Історичні пісні «Ой Морозе, Морозенку» », «Чи не той то хміль».

Маруся Чурай «Засвіт встали козаченьки»

«Дума про Марусю Богуславку»

Балада «Ой летіла стріла»

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнта

- аналізує літературний твір чи його уривок
- розрізняє види й жанри усної народної творчості
- називає різновиди пісень, дум, балад
- виділяє у фольклорних творах художні засоби
- визначає їхню художню роль

2. Давня українська література

Зміст літературного матеріалу

«Повість минулих літ»

Слово про похід Ігорів».

Григорій Сковорода. «Всякому місту - звичай і права», «Бджола та Шершень», «De libertate»

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів

- знає основні теоретико-літературні поняття (художній образ, прототип, тема, ідея, мотив твору, проблематика та конфлікт у художньому творі, композиція, сюжет, позасюжетні елементи);
- знає та вмiє визначати в літературному творі тропи (порівняння, епітет, метафору, алегорію,гіперболу)

3. Література кінця XVIII — початку ХХ ст.

Зміст літературного матеріалу

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Тарас Шевченко. «Катерина» «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Заповіт»

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей», повість «Захар Беркут»

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнта

- Знає основні теоретико-літературні поняття: сентименталізм, романтизм, реалізм, їх ознаки; епос, лірика, драма та їх жанри; види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, трагестія

4. Література ХХ ст.

Зміст літературного матеріалу

Ольга Кобилянська. « Vals melancolique ».

Леся Українка. «І все-таки до тебе думка лине», «Contra spem spero», «Лісова пісня».

Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків».

Василь Стефаник. «Камінний хрест»

Павло Тичина. «О панно Інно», «Пам'яті тридцяти» «Ви знаєте, як липа шелестить».

Микола Вороний «Блакитна панна»

О. Олесь «Чари ночі», « О слово рідне! Орле скутий...»

В. Сосюра «Любіть Україну»

М Рильський «У теплі дні збирання винограду»

Юрій Яновський. «Майстер корабля»

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».

Микола Куліш. «Мина Мазайло».

Остап Вишня. «Моя автобіографія» «Сом».

Олександр Довженко. «Зачарована Десна»

Олесь Гончар «Модри Камень»

Андрій Малишко. «Пісня про рушник».

Василь Симоненко. «Лебеді материнства», «Ти знаєш, що ти - людина?».

Василь Голобородько «Наша мова»

Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мочать» «Маруся Чурай».

Іван Драч. «Балада про соняшник».

Дмитро Павличко. «Два кольори».

Василь Стус. «Господи, гніву пречистого»

Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнта

- визначає місце й роль митця і літературному процесі;
- знає основні теоретико-літературні поняття: український модернізм, напрями, течії (імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм);
- знає основні теоретико-літературні поняття: поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); риторичні звертання і запитання; алітерація, асонанс; різновиди роману (роман у віршах, роман у новелах) кіноповість усмішка;
- уміє пояснювати поняття: «розстріляне відродження»

5. Твори українських письменників-емігрантів

Зміст літературного матеріалу

Іван Багряний. «Тигролови».

Євген Маланюк. «Уривок з поеми»

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнта

- орієнтується у творчості українських письменників-емігрантів;
- знає особливості пригодницького роману

6. Сучасний літературний процес

Зміст літературного матеріалу

Загальний огляд, основні тенденції.

Постмодернізм як літературне явище

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнта

- орієнтується в основних тенденціях розвитку сучасної літератури;
- визначає найхарактерніші ознаки постмодернізму

СТРУКТУРА ТЕСТУ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Для проведення вступних випробувань для абітурієнтів на базі повної загальної середньої освіти запропоновано тестові завдання з української мови та літератури.

Зміст завдань відповідає діючим програмам з української мови та літератури, які укладені за програмами рівня стандарту і затверджені Міністерством освіти і науки України .

Кожен варіант з української мови містить 17 завдань лише з однією правильною відповіддю і 5 завдань на встановлення відповідності. У кожному завданні лише один варіант відповіді є правильним.

З української літератури 15 завдань мають лише один правильний варіант відповіді, а 5 – на встановлення відповідності.

Завдання розраховані на теоретичні та практичні знання абітурієнтів.

Теоретичний блок питань спрямований на знання теорії літератури абітурієнтами, вдосконалення вмінь і навичок щодо застосування набутих знань на практиці.

Перевірці підлягають вміння правильно писати слова на орфографічні правила та словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації, знання особливостей творчості письменників, змісту літературних творів та теоретичних відомостей, визначених програмою.

Завдання вважається виконаним правильно, якщо абітурієнт вказав літеру, якою позначена правильна відповідь.

Оцінювання знань здійснюється за стобальною системою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

- Оцінювання результатів вступного іспиту здійснюється на основі ґрунтовних знань усіх розділів української мови та літератури
Для ступного іспиту пропонується 32 завдання з мови:

- 20 на встановлення однієї правильної відповіді
- 3 завдання на встановлення відповідності

Кожне виконане завдання оцінюється в 3 (три) бали за рейтинговою шкалою 100 – 200 балів.

Завдання з української літератури містять 18 питань

- 10 завдань - з однією правильною відповіддю
- 2 завдання на встановлення відповідності

Також кожне завдання оцінюється в 3 (три) бали.

Всього в екзаменаційній роботі – 50 завдань

Якщо абітурієнт виконав 0 - 8 завдань, така робота вважається незадовільною, а іспит не складеним

Оцінювання завдань 9 - 42 наведено в таблиці

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1 ВАРІАНТ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання 1 – 6 мають по чотири варіанти відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. **Апостроф** треба писати на місці пропуску в словах рядка
А широке подвір...я, свіже п...юре
Б духм...яний хліб, моєю любов...ю
В роз...яснити правило, нове ател...є
Г міцний зв...язок, заповнити пів...ями
2. **Спільнокореневим** до слова **очі** є
А очисний
Б поночі
В очікувати
Г заочний
3. **Перший склад наголошений** у слові
А жалюзі
Б читання
В літопис
Г зручний

Прочитайте текст і виконайте завдання 4 – 6

(1) Осінь *танула*, як воскова свічка. Ставала все прозорішою й легшою. (2) Жадна земля випила за літо сонце і воно *стало* бліде, анемічне. (3) А земля мусила *вмирати* від голоду й спраги, бо чаша сонця стала порожня. (4) Уже блакитний шовк неба покритися мереживом чорних гіллячок. Наче ажурною мантильєю. (5) Природа довго *боролася*, шуміла, протестувала і не хотіла...

4. **На місці крапок** у п'ятому реченні має бути слово
А зігрітися
Б скоритися

- В перемогти
Г оживитися
5. У прямому значенні вжито дієслово
А танула
Б стало
В вмирати
Г боролася
6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
А першому
Б другому
В третьому
Г четвертому

Завдання 7 – 17 мають по п'ять варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний варіант відповіді.

7. Спрощення приголосних позначається на письмі в усіх словах рядка
А щас...ливий, зліс...ний, конекс...ний
Б напас...ник, проїз...ний, жаліс...ний
В піз...ній, зап'яс...ний, беззахис...ний
Г швидкіс...ний, артис...ці, прос...лати
Д навмис...не, аген...ство, доблес...ний
8. Літеру з треба писати на місці крапок у всіх словах рядка
А ...чорнілий, ...цілення, ...хибити
Б ...чесати, бе...коштовно, ...читати
В ...чавити, ро...писати, ...пекти
Г ...бивати, не...проста, бе...крилий
Д ...цідити, ...шити, ...тиснути

9. Прочитайте речення
*Я сьогодні, як небо, захмар(1)на,
Зранку думка тр(2)вожна пр(3)йшла:
Про достаток ми жадібно мар(4)мо
І не бач(5)м, як гине душа*

Букву е треба писати замість цифри

- А 1 Б 2 В 3 Г 4 Д 5

10. Помилку в написанні імені по батькові допущено в рядку
А Кузьмич, Кузьмівна
Б Петрович, Петрівна
В Юрійович, Юріївна
Г Ігоревич, Ігорівна
Д Ілліч, Іллівна
11. У фразеологізмах як ...в окопі, яка ...вкусила, на місці пропуску має бути слово
А оса
Б муха
В тряця
Г собака
Д бжола
12. Знак м'якшення треба писати на місці пропусків усіх словах рядка
А кост...ол, Пот...омкін
Б т...охкати, тр...охсотий
В Солов...ов, бо...овище
Г тін...овий, нігт...овий
Д кс...ондз, ізол...ований
13. Подвоєння літер не відбувається на місці пропуску в усіх словах рядка
А трол...ейбус, мадон...а, дис...идент
Б гал...ерея, гол...андець, ім...унітет
В ас...амблея, оперет...а, крос...ворд
Г тон...а, діаграм...а, пан...а
Д ір...аціональний, Калькут...а, еф...ективний
14. Через дефіс треба писати кожне слово в рядку
А фізико/математичний, світло/ блакитний
Б чудо/творний, гідро/система
В мікро/хвильовий, авіа/переліт
Г суспільно/важливий, кіно/репортаж
Д слово/сполучення, військово/полонений
15. Помилку в утворенні форми ступенів порівняння прислівників допущено в рядку
А часто - частіше
Б тихо - тихіше
В близько - близькіше

- Г дорого - дорожче
 Д яскраво - яскравіше
16. **Односкладним узагальнено-особовим є речення**
 А Весна, і смерть, і світле воскресіння
 Б У чужому домі не порядкуй
 В З двох бід вибирають меншу
 Г Незабаром має світати
 Д Вузька вуличка. Стіна, повита хмелем.
17. **Вставним словом ускладнено речення (розділові знаки пропущено)**
 А Як не гуляла війна по висоті проте не все ще спалила
 Б У ці дні в школах панує тиша адже канікули настали
 В Вже почалось мабуть майбутнє...
 Г Україна може знову перемогти
 Д Раніше озеро здавалося безмежним.

У завданнях №18 – 21 до кожного з чотирьох рядків, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ, позначений буквою.

18. **Установіть відповідність між фразеологізмом і його значенням**

Фразеологізм

Значення

1 надути губи	А домогтися чого-небудь від когось
2 авгієві стайні	Б гордовито триматися, бути гонористим
3 носити маску	В приховувати справжню сутність
4 кирпу гнути	Г щось дуже занедбане, безлад
	Д образитись, бути невдоволеним

19. **«Ранок був теплим...» Присєднайте до частини запропоновані фрагменти та з'ясуйте тип кожного з утворених речень**

Фрагмент речення

Тип речення

1 сонячним і бадьорим	А просте ускладнене
2 хоча пройшов дощ	Б просте двоскладне
3 але накрапав дощ	В складносурядне
4 пахло дощем	Г складнопідрядне
	Д безсполучникове

20. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире

Випадок уживання тире

Приклад

1 між підметом і присудком	А Спасіння – у добрі, спасіння - у любові (В. Крищенко)
2 у неповному реченні	Б І небо, і земля – усе відпочива (П. Гулак - Артемовський)
3 у реченні з однорідними членами речення	В Заспіваєш – і світяться ранки (А. Малишко)
4 між частинами складного речення	Г Скромність – окраса людини (Нар. творчість)
	Д «Готові, капітане?» - ледь чутно запитав помічник (М. Кідрук)

21. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово)

Пшеницягнулася **(1)** під вітром до землі, високе стебло її **(2)** **голосно** шаруділо, і Охрїмові знову стало жаль цього багатого врожаю, **(3)** **що** гинув на його очах, осипаючись **(4)** **дорогим** зерном (В. Кучер)

- А прикметник
- Б займенник
- В прислівник
- Г прийменник
- Д сполучник

ЧАСТИНА ДРУГА
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Завдання 22 – 36 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЙНИЙ. Виберіть правильний варіант відповіді

- 22 **Марусю Чурай вважають автором твору**
А «Дума про Марусю Богуславку»
Б «Чи не той то хміль»
В «Ой Морозе, Морозенку»
Г « Віють вітри, віють буйні»
Д « Ой летіла стріла»
- 23 *Панів за те там мордовали
І жарили зо всіх боків,
Що людям льготи не давали
І ставили їх за скотів, -*
таку картину бачить, перебуваючи у пеклі, головний персонаж твору
А Івана Котляревського
Б Тараса Шевченка
В Івана Франка
Г Ліни Костенко
Д Євгена Маланюка
- 2 **Ліричний герой твору « De libertate» символом свободи називає**
А Богдана Хмельницького
Б Нестора Літописця
В княгиню Ольгу
Г князя Ігоря
Д Тараса Шевченка
- 25 **«Не задивляйся ти на хлопців людських! / Се лісовим дівчатам небезпечно...» застерігає Мавку**
А дядько Лев
Б Лукаш
В Лісовик
Г Русалка Польова
Д Перелесник
- 26 **Драматичну долю галицького селянина, якому доводиться залишати рідні місця, його страх перед невідомістю втілено в образі**
А Івана Палійчука

- Б Івана Дідуха
- В Степана Радченка
- Г Івана Шрама
- Д Захара Беркута

27 *«Далека красо моя! Щасливий я, що народився на твоєму березі, що пив у незабутні роки твою м'яку, веселу, сиву воду, ходив босий по твоїх казкових висипах...»* - звертається до річки свого дитинства

- А Панас Мирний
- Б Остап Вишня
- В Іван Драч
- Г Михайло Коцюбинський
- Д Олександр Довженко

28 **Зразком пейзажної лірики є твір**

- А «Різдво»
- Б «Блакитна панна»
- В «Чари ночі»
- Г «Ви знаєте, як липа шелестить»
- Д «Балада про соняшник»

29 **Життя і побут родини Сірків у далекій тайзі в «українській оазі», що зветься Зеленим Клином, змальовано у творі**

- А «Модри Камень»
- Б «Тіні забутих предків»
- В «Чорна рада»
- Г «Захар Беркут»
- Д «Тигролови»

30 *«І якщо впадеш ти на чужому полі, / Прийдуть з України верби і тополі, / Стануть над тобою, листям затріпочуть, / Тугою прощання душу залоскочуть»,* - писав

- А Євген Маланюк
- Б Василь Симоненко
- В Олександр Олесь
- Г Андрій Малишко
- Д Василь Стус

31 *«Вона ж була як голос України. Що клекотав у наших корогвах!»* - сказано про героїню

- А бурлескно-травестійної поеми

- Б роману у віршах
 В сатиричної комедії
 Г драми-феєрії
 Д ліричної драми
- 32 **Обидва твори є повістями в рядку**
 А «Чорна рада», «Майстер корабля»
 Б «Камінний хрест», «Зачарована Десна»
 В «Тіні забутих предків», «Я (Романтика)»
 Г «Кайдашева сім'я», «Захар Беркут»
 Д «Енеїда», «Мойсей»
- 33 **У Семигорах відбуваються події твору**
 А «Наталка Полтавка»
 Б «Кайдашева сім'я»
 В «Зачарована Десна»
 Г «Камінний хрест»
 Д «Маруся Чурай»
- 34 **У поезії «Два кольори» автор закликає**
 А берегти довкілля
 Б не забувати рідну мову
 В цінувати кожну хвилину життя
 Г єднатися задля спільного блага
 Д пам'ятати про своє коріння
- 35 **Кандиба – справжнє прізвище**
 А Миколи Хвильового
 Б Івана Карпенка-Карого
 В Панаса Мирного
 Г Івана Багряного
 Д Олександра Олеся
- 36 **Письменник-емігрант є автором твору**
 А «Мина Мазайло»
 Б «Лебеді материнства»
 В «Тигролови»
 Г «Місто»
 Д «Три зозулі з поклоном»

У завданнях 37 – 41 до кожного з чотирьох рядків, позначених цифрами, виберіть **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ** варіант, позначений буквою.

37 **Установіть відповідність між героїнею твору та його автором**

<i>Героїня твору</i>	<i>Автор твору</i>
1 Наталка Сірко	А М. Коцюбинський
2 Марічка Гутенюк	Б П. Куліш
3 Софія Дорошенко	В Іван Багряний
4 Леся Черевань	Г М. Куліш
	Д О. Кобилянська

38 **Установіть відповідність між назвою твору та його присвятою**

<i>Назва твору</i>	<i>Присвята</i>
1 «Три зозулі з поклоном»	А Кононівським полям
2 «Intermezzo»	Б Якову де Бальмену
3 «Катерина»	В Любові всевишній
4 «Я(Романтика)»	Г «Цвітові яблуні»
	М. Коцюбинського
	Д В. А. Жуковському

39 **Установіть відповідність між епізодом твору та його назвою**

<i>Епізод твору</i>	<i>Назва твору</i>
1 Герой шукає кохану, не вірячи в її загибель	А «Камінний хрест»
2 У фортепіано тріскає струна, а життя героїні обривається	Б «Тіні забутих предків»
3 Герой запрошує село на прощальний обід	В «Тигролови»
4 Герой тікає за кордон, До Китаю	Г «Маруся Чурай»
	Д «Valse melancolique»

40 **Співвіднесіть ім'я автора з уривком із його твору**

<i>Автор твору</i>	<i>Уривок твору</i>
1 Ліна Костенко	А «Поезіє, сонце моє оранжеве! /
2 Павло Тичина	Щомиті якийсь хлопчисько /
	Відкриває тебе для себе...»

3	Микола Вороний	Б	«Сміються, плачуть солов'ї /
І б'ють піснями в груди...»
4	Олександр Олесь	В	«На кого завзявся Каїн? / Боже
покарай! - / понад все вони любили
свій коханий край»
		Г	«Поезія – це завжди неповторність,
Якийсь безсмертний дотик до душі»
		Д	«А вона, як мрія сна / Чарівна, /
Сяє вродою святою, / Неземною
чистотою, Сміючись на пелюстках,
На квітках / Променистою росою»

41 **Установіть відповідність між письменником і літературним угрупованням, до якого він належав**

Письменник

Літературне угруповання

1	Максим Рильський	А	«Пропала грамота»
2	Микола Хвильовий	Б	Мистецький український рух
3	Євген Маланюк	В	«Празька школа поетів»
4	Іван Багряний	Г	«ВАПЛІТЕ»
		Д	Київська школа неокласиків

ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі: 1 ч./ Олександр Авраменко, Марія Блажко. – Київ: Грамота. 2019. – 496с.
2. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник / М. Зубков. – К.: Школа, 2009.
3. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. / Г.О. Козачук. - К.: Вища шк., 2003. – С. 68-69, с. 77.
4. Мацько Л.І. Українська мова: Навч. Посібник / Л.І. Мацько, О.М. Мацько, О.М. Сидоренко. – К.: Либідь, 1998. – С. 50-52.
5. Росінська О.А. Українська мова: Довідник школяра і студента/ О.А. Росінська. – Донецьк: ТОВ ВКФ „БАО”, 2005. – С. 261-263, 244.
6. Сучасний словник – мінімум іншомовних слів: Близько 6 тис. слів / Ред. Г.Г. Германенко, О.М. Єфімов. – К.: Довіра, 1999. – 367 с.
7. Словник довідник з культури української мови / Д. Гринчишин та ін. – К.: Знання, 2004. – 367 с.
8. Тести. Українська мова. 5-12 класи / За ред. д. філол. н. проф. Гуйванюк Н.В. – К.: Академія, 2009.
9. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. – К.: Наук. думка, 2002. – 240 с.
10. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібник / За ред. В.В. Різуна. – К.: Либідь, 2004. – С. 41-45.
11. Шевчук С.В. Збірник диктантів: Навч. посіб. для учнів 10-11 кл./ С. В. Шевчук – К.: Вища шк.: А.С.К., 1999. – 223 с.
12. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – 3-тє вид. / І.П. Ющук. – К.: Освіта, 1997, - С. 46-48.
13. Ющук І.П. Українська мова/ І.П. Ющук. – К.: Либідь, 2004. – С. 114-117.